

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Лохвицького районного суду Полтавської області

09.07.2024

м. Полтава, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 09.07.2024 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Лохвицького районного суду Полтавської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ у складі:

Носенко Владислав Володимирович, Представник Уповноваженого у Полтавській області;

Кармазін-Денисенко Лариса Олексіївна, головний спеціаліст Ввідділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Чугай Олег Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Беза Сергій Євгенійович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування суду здійснено вперше.

Місцезнаходження суду: вулиця Перемоги, 8, м. Лохвиця, Миргородський район, Полтавська область, 37200.

Керівництво установи:

Цімбота Людмила Григорівна, голова суду (на посаді з 12.09.2023).

Гриценко Тетяна Олександрівна, в.о. керівник апарату суду (на посаді з 17.06.2024).

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України через Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Полтавській області.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Лохвицький районний суд Полтавської області є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Відповідно до Паспорта будівлі (приміщення) Лохвицького районного суду Полтавської області суд розміщено у чотириповерховій адміністративній будівлі 1987 року побудови. Загальна площа, яку займає суд – 711,9 м². У будівлі окрім суду розташовані Районний центр зайнятості та Управління соціального захисту населення.

Склад робочих приміщень суду відповідно до Паспорту будівлі (приміщення):

кількість залів судових засідань для розгляду цивільних справ – 2 од. та кримінальних справ – 1 од.;

приміщення конвою – 1 од. ;

камери для підсудних 2 од. їх загальна площа по 7,5 м²;

кімната для роботи адвоката з підсудним – відсутня;

кімната для прокурорів – відсутня;

кімната для вивчення справ громадянами, у т.ч. підсудними – відсутня;

камера речових доказів – відсутня;

загородження для підсудних у залах судових засідань зі спеціального захисного скла – 1 од.

Зали судових засідань технічно оснащені системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Санітарні вузли:

для працівників суду – 1 од.;

для відвідувачів – 0 од.;

для підсудних – 0 од.

Наявний пандус на рівні парадного входу до адміністративної будівлі. Ліфт, підйомник у приміщенні суду відсутні.

Вікна вартового приміщення та залів судового засідання для розгляду кримінальних справ обладнано ґратами.

За 2023 рік, за період з 01 січня по 09 липня 2024 року у суді не виявлено ознак заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті утримуваних.

Штатна чисельність працівників суду становить 24 особи, у тому числі суддів – 4 (з них відряджених суддів – 1, вакантна посада – 1).

Наявні аптечки для надання домедичної допомоги.

Охорона приміщення суду та пропускний режим здійснюється працівниками Територіального управління Служби судової охорони у Полтавській області, якими ведеться перевірка та реєстрація пропуску осіб до приміщення суду.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, НППМ, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст.ст. 3,6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України, п.6.4.1, п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі - ДБН).

1. У порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на конфіденційне спілкування, права на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення права на забезпечення безпеки в суді.

2. Для доставки обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду використовується окремий (службовий) вхід адміністративної будівлі. Заїзд конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) здійснюється через службовий вхід, який не обладнано огорожею. Бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

3. У ході відвідування встановлено, що у порушення вимог п. 13 Інструкції в приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від камери до залу судових засідань, у зв'язку з чим, підсудні (засуджені) конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами на 4 поверх будівлі, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

4. У ході відвідування встановлено, що у суді порушуються правила пожежної безпеки, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 та п.7.2.6 ДБН.

Зокрема, суд не обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, що загрожує життю людей у разі виникнення пожежі.

5. На момент відвідування суду підвальне приміщення, що, зі слів працівників суду, використовується як тимчасове укриття не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

Порушення права осіб на гідні умови тримання.

6. Пунктом 6.5. ДБН визначено вимоги для приміщення для підсудних (засуджених) та конвою. У ході відвідування було з'ясовано, що приміщення для підсудних (засуджених) та конвою знаходиться у залі судових засідань для розгляду кримінальних справ.

Зокрема, п. 6.5.2. ДБН передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді, де розташовано 1 залу судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано 3 камери.

Натомість, в суді обладнано 2 металеві клітки для тримання підсудних (засуджених) загальною площею 7,5 м², що порушує вимоги щодо кількості, площі, роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

Факти порушень прав затриманих осіб, яких утримували в місці, огороженому металевими прутами, з перекриттям з дроту (металева клітка) вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини («справа Свиначенко і Сляднєв проти Росії»), який також відзначав «саме по собі тримання підсудного в металевій клітці з урахуванням його об'єктивно принизливого характеру не відповідає нормам цивілізованої поведінки в демократичному суспільстві, є приниженням людської гідності і порушує статтю 3 Конвенції». Тому така клітка за жодних умов не може використовуватися для утримання та має бути демонтована. Це про наявність металевих кліток у залах для розгляду кримінальних справ, виходячи з фото, в залі наявна кабіна, яка відповідає міжнародним та національним стандартам.

7. Приміщення для конвою обладнано з порушенням вимог п. 12 Інструкції та п. 6.5.3 ДБН. Зокрема, відсутні окреме приміщення варті, металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів, санітарний вузол.

Зі слів працівників суду для потреб підсудних (засуджених) використовується туалет для працівників суду та відвідувачів.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України; статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

8. У приміщенні суду не забезпечено умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення, що порушує вимоги пункту 6.1.5 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення». Зокрема через відсутність ліфту, особи з обмеженими можливостями не мають доступу до приміщень суду, які розташовані на третьому, четвертому поверхах.

9. У порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на кріслі колісному потрапити до санітарної кімнати.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Полтавській області:

1.1. Здійснити демонтаж металевої клітки у конвойному приміщенні суду.

1.2. Обладнати приміщення для конвою та привести у відповідність камери для підсудних (засуджених).

1.3. Створити необхідні умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень суду у відповідності до вимог Державних будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327.

1.4. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними.

1.5. Обладнати будівлю суду спеціальним санвузлом для підсудних.

1.6. Обладнати будівлю суду санвузлом для маломобільних груп населення.

1.7. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті.

1.8. Забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань.

1.9. Облаштувати у будівлі суду найпростіше укриття.

2. Лохвицькому районному суду Полтавської області:

2.1. Вживати заходи щодо запобігання порушень, що можуть призводити до порушень прав людини.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фото до звіту.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Лариса Кармазін-Денисенко

Фотознімки за результатами відвідування

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

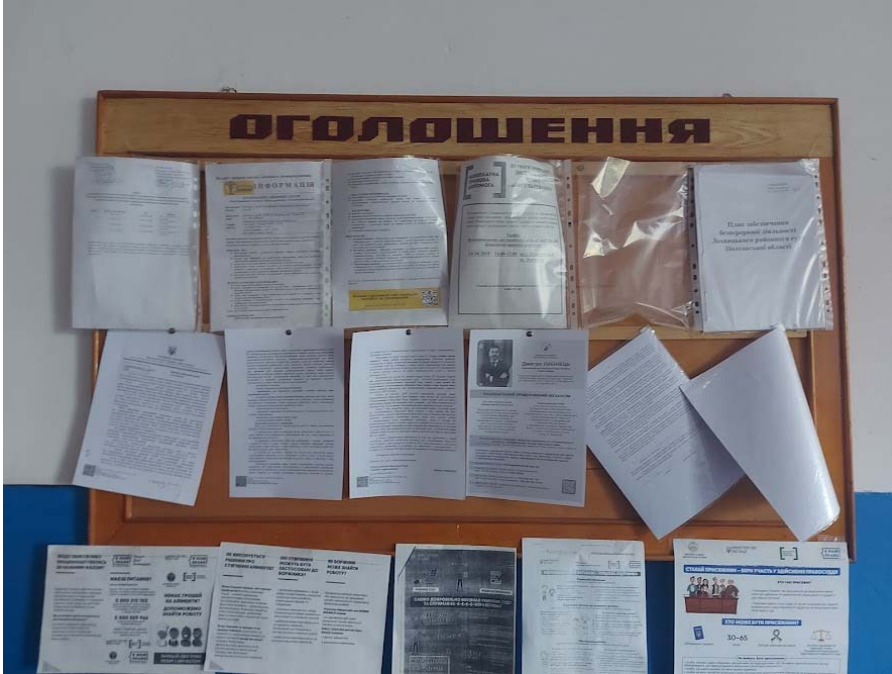

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Φοτο 12

Φοτο 13

